

Taloudellisen kriisiavustamisen käytännöt

Kirkkoneuvosto 03.03.2026 § 23

8/00.01.03/2026

Valmistelija	Kirkkoherra Miikka Anttila, diakoniatimi
Esittelijä	Kirkkoherra Miikka Anttila
Esittely	<p>Janakkalan seurakunnan diakoniatyö avustaa asiakkaita kriisitilanteissa tarjoamalla sekä henkistä että taloudellista tukea. Kriisitilanteita voivat olla esimerkiksi oma tai läheisen vakava sairastuminen, läheisen menehtyminen, avio/avoero, tulipalo, vesivahinko, lapsen syntymä, lähisuhdeväkivaltatapaukset tai muut yllättävät kriisit.</p> <p>Diakoniatyöntekijä kohtaa asiakkaan diakoniavastaanotolla tai kotikäynnillä ja laatii hänen kanssaan asiakkuussuunnitelman, jossa kartoitetaan tilannetta, avun tarvetta ja tukiverkostoja. Lisäksi laaditaan talousselvitys.</p> <p>Tämän jälkeen on mahdollista avustaa asiakasta seuraavien käytäntöjen mukaisesti ja seuraavien väylien kautta:</p> <p>a. Lahjakortit päivittäistavarakauppaan</p> <p>Lahjakortilla asiakkaalla on mahdollisuus hankkia elintarvikkeita ja hygieniatuotteita.</p> <p>Lahjakortti on tuoterajattu (alkoholi, tupakka ja veikkaustuotteet rajattu pois).</p> <p>Lahjakortin avustussummat: Yhden hengen talous 100 e Kahden aikuisen talous 150 e Jokaisesta lapsesta lisäksi 50 e perheen lapsiluvun mukaan, kuitenkin niin, että kerralla perheelle myönnettävä avustussumma on max. 350 e.</p> <p>Avustuksessa voidaan harkinnalla huomioida myös lapset, jotka asuvat osan kuukaudesta asiakkaan luona.</p> <p>Yksittäisen diakoniatyöntekijän on mahdollista avustaa asiakasta korkeintaan kolme kertaa maksimissaan näillä summilla työntekijän harkinnan mukaisesti. Mikäli asiakkaan tarve jatkuisi tämän jälkeen, tarvitaan vähintään kahden diakoniatyöntekijän päätös avustamisen jatkamisesta.</p> <p>Avustussummia tarkastellaan vuosittain ja tarvittaessa niihin tehdään muutoksia.</p>

b. Avustaminen laskuissa tai maksusitoumukset

Muuta avustamista kuin päivittäistavarakauppaan myönnettyä lahjakorttia varten tarvitaan aina vähintään kahden diakoniatyöntekijän päätös (Diimipäätös). Tällä päätöksellä asiakasta voidaan avustaa 1 000 euroon asti. Avustus on aina harkinnanvarainen.

Jokaisesta avustuksesta tehdään kirjaus asiakkaan tietoihin Katrina-diakoniaan, johon kirjataan päätöksen tehneiden diakoniatyöntekijöiden nimet.

Avustusta ei pääsääntöisesti myönnetä:

- takuuvuokraan, vuokraan tai vuokravelkoihin
- toimeentulotuessa huomioitaviin menoihin (sähkö ja vesi)
- auton kuluihin
- lemmikkien kuluihin
- velkoihin tai sakkoihin
- juhlien kuluihin

Yhteiskunnan tuet on aina selvitettävä ennen avustuksen myöntämistä. Asiakasta ohjataan ja tarvittaessa avustetaan tukihakemuksissa. Ensisijaisesti aina ohjataan hakemaan toimeentulotukea (toimeentulotuki, ehkäisevä/täydentävä toimeentulotuki).

Avustukset voidaan myöntää joko diakonian budjettivaroista tai diakonian lahjoitustililtä. Rahaa ei koskaan siirretä asiakkaan tilille vaan asiakas toimittaa laskut diakoniatyöntekijälle, joka toimittaa ne taloustoimistoon. Taloustoimisto maksaa laskut Katrina-viranhaltijapäätöksen mukaisesti.

c. Rahastot

Diakoniatyöllä on mahdollisuus hakea avustusta asiakkaan taloudellisen tilanteen tukemiseksi erilaisten rahastojen ja säätiöiden kautta. Näitä ovat esimerkiksi Kirkon diakoniarahasto ja Sipilä-Säätiö. Rahastoista on mahdollisuus saada apua kerran elämässä. Rahastoista toivotaan, että pienet avustukset hoidetaan paikallistasolla ja vain suuremmat avustushakemukset haetaan niiden kautta.

Tukikummit-säätiön kautta voidaan hakea perheen alaikäisille lapsille avustuksia harrastuskuluihin.

Yllä mainituista rahastoista haettavia avustuksia asiakas ei voi hakea itsenäisesti vaan ne koordinoidaan diakoniatyön kautta. Hakemusta varten tarvitaan diakoniatyöntekijän puoltolausunto sekä yksityiskohtainen asiakkaan kanssa laadittu talousselvitys (tulot, menot, omaisuus, velat). Lisäksi vaaditaan tilannekuva sekä selvitys siitä, miten avustus auttaa asiakasta selviytymään tilanteesta. Rahastot vaativat hakemuksen yhteyteen selvityksen jatkossa asiakkaan tueksi suunnitelluista tukitoimista, joilla ehkäistään asiakkaan tilanteen kriisiytyminen jatkossa.

Rahastohakemuksia varten tehdään tiivistä yhteistyötä sosiaalipalveluiden kanssa asiakkaan tilanteen kokonaisvaltaista kartoitusta ja avustamista varten. Mahdollisuuksien mukaan hakemuksia varten pyydetään myös sosiaalitoimen puoltolausunto hakemuksen liitteeksi.

LAVA	<p>Tässä pykälässä käsitellyllä asialla on seuraavia, kirkkojärjestyksen (657/2023) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: Päätös vaikuttaa lapseen ja nuoriin perheissä, joissa kohdataan äkillinen kriisi (esim. sairastuminen, kuolema, ero, vahinko, lähisuhdeväkivalta) ja talous heikkenee. Lahjakorttimalli (tuoterajaus ja lapsikorotus 50 €/lapsi) tukee lapsen etua turvaamalla nopeasti arjen perushyvinvointia (ruoka, hygienia) ja vähentämällä lasten puutetta ja stressiä; myös osakuukauden asuvien lasten huomiointi edistää yhdenvertaisuutta. Kahden työntekijän päätös isommissa avustuksissa ja laskujen maksaminen suoraan lisäävät hallittavuutta ja ehkäisevät väärinkäyttöä, mutta voivat hidastaa avun saamista tilanteissa, joissa lapsen arki vaarantuu nopeasti (esim. katkeavat palvelut tai välitön tarve).</p> <p>Lapsivaikutusten arviointi on tehty kirkkoneuvoston kokouksessa 3.3.2026.</p>
Päätösesitys	Hyväksytään diakonian taloudellisen kriisiavustamisen käytännöt esittelytekstin mukaisesti.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.
Toimeenpano	Tiedoksi diakoniatimille
Muutoksenhaku	Tähän päätökseen voi hakea muutosta tekemällä kirjallisen oikaisuvaatimuksen Janakkalan seurakunnan kirkkoneuvostolle kirkkolain (652/2023) 12 luvun 2 §:n mukaan